

2.szakasz „Autonómia a szégyennel és a kétellyel szemben”akarat(2-3év)

A pszichés és értelmi fejlődést nem lehet elválasztani a testi fejlődéstől, mivel kölcsönhatásban vannak.

Fizikális fejlődés:

- A testarányok változnak, súlyuk évente 2-2,5 kg-al gyarapszik. ▪ két lábra áll
- 9-15 hónapos kor között elindul, kialakul a **járás**
- folyamatosan fejlődnek a **agymozgások** (lépcsőn járás, ugrás, futás, guggolva játszik, labdázik), amelynek következménye, az eszközhasználat.

Szociális, emocionális (közösségi, érzelmi) fejlődés:

Fejlettebb mozgása miatt a körülötte levő világ kitágul, ok-okozati összefüggések iránti érdeklődés, a belátás képességének kialakulása (rájön, hogy képes megváltoztatni környezetét), kompetens. "MIÉRT EZ?" korszak (3-3,5 éves korra)

Ez által fejlődik: - **testképe** (a mozgás által)

- **én-tudat** megjelenése (kb. 2év) - *fokozatosan elkülöníti önmagát másoktól - én, én vagyok!*
- **autonómiára törekvés** - *a szociális környezet befolyásolja az autonómiára való törekvését pozitív illetve negatív kompetencia készítés. Ez visszahat az én-kép fejlődésére.*

- **Játék, a legfontosabb tevékenysége** - általa szerez meg számos ismeretet.

Módjai: első év - magányos játék, majd 1-2 évesen paralel (egy más mellett), a harmadik évben 2-3 gyerek együtt játszik.

- Fontos számára a **közelállók szeretete** - biztonság, önbizalom ▪ A szülőkön kívül **másokhoz is közeledik.**

- 2 éves kor körül **elkezd félni a környezetétől** - nem tévesztendő össze az idegenektől való félelemmel (valamitől fél)
- **Érzelmait kifejezően tudja kimutatni.**
- **Modell** által vezérelt **utánczás** - *gyakorlati készségek elsajátítása öltözködés, étkezés.*
- **Szobatisztaság** - A **záróizmok** fejlődése + értelmi fejlődés + modell = szobatisztaság kialakulása, *Ok-okozati összefüggések értése, késleltetés képessége. (2-3 év között)*
- **Dackorszak** - én akarat fejlődése - egocentrikus, (nem képes mások helyébe képzelni magát).

51

Fontos a gyermekkel szembeni következetes magatartás, mivel a következetlenséggel nem tud mit kezdeni.

Az egocentrikus magatartás a korszak végére változik - szerepjáték.

- **Beszéde gyorsan fejlődik** -
- 1 éves kor körül a passzív beszéde után megjelennek az **első szavak.** *(18 hó kb. 50 szó)*
- 1,5-2 éves korban egyszavas, majd kétszavas mondatokat mond - *közlő-, érzelmi-, igénylő-óhajtó funkciójú. Rájön, hogy beszéd útján kifejezheti igényét. (24 hó kb. 180 szó)*
- 2 -2,5 évesnél az **információ gyűjtő funkció** megjelenése. "MI EZ?" korszak.
- Többszavas mondatok, bár nyelvtanilag helytelenek. - *A beszédnek nem kell tökéletesnek lennie!*
*A beszédnek van egy **mediációs** (közvetítő) szerepe is:*
A világ dolgait nem mindig közvetlenül ismerjük meg, sok dologról csak szavak, a beszéd közvetítésével szerzünk tudomást. (a verbális mediáció csak 10-12 éves korra lesz tökéletes.)

- **Érzelmait tudja differenciálni**, de erős a környezet hangulati hatása. ▪ **Észlelése összetettebb lesz** - a fizikai környezet változásait észreveszi (járással másképpen észlel)

Nem csak az embereket veszi észre, hanem a viselkedésüket is. ▪ **Gondolkodás** - Szimbolikus sémákat használ. - a kutya jelentését kiterjeszti - minden állat lehet vau-vau. Világlátása csekély tapasztalatra épül.

- Minden tárgynak és jelenségnek életet tulajdonít.

(animizmus)

- Minden esemény és minden létező dolog, emberi beavatkozás eredménye. (artificializmus)
- Szinkretizmus - Tagolatlan globális jelleggel nézi a körülötte lévő dolgokat. - csigafejű denevér
- Az észlelt jelenségeket egymásmellettségük alapján, nem logikai alapon kapcsolja össze. (juxtapozíció)

Freud életkori periodizációja szerint ez az anális szakasz.

Erikson szerint az autonómia a szégyennel és kétellyel szemben.

52

Ennek a kornak az alapkonzfliktusa az autonómia-szükséglet korlátozása és az ebből fakadó szégyen és kétség.

Autonómia = a világ dolgainak birtoklása

Szégyen = felegyenesedő, ezáltal bizonytalanná váló testtartás miatt Korlátozott képességei miatt nem tud mindent teljesíteni amire vágyik → frusztráció → harag, düh.

Kétség = Test hátsó része, mások akaratának van alávetve.

Nevelési célok az egészsége pszichés és értelmi fejlődés

érdekében: ▪ Szabályozás, nevelés, biztonság.

▪ Ősbizalma ne forduljon a fonákjára - makacssága, birtoklásvágya miatt se. ▪ Óvni kell a tehetetlenség érzésétől. Óvni kell az értelmetlen szégyen és kétség élményétől.